

برقراری ارتباط کمی بین متغیرهای کیفی مؤثر بر تعاملات اجتماعی

بهروز خسروجردی^{۱*}، شهاب عباسزاده^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه حکیم سبزواری، b.khosrowjerdi@gmail.com
۲- دانشیار و عضو هیئت علمی دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی دانشگاه حکیم سبزواری. shahab.arch@gmail.com

چکیده

از آنجا که ارتقاء سطح تعاملات اجتماعی از مهم ترین جلوه‌های فضاهای شهری موفق می‌باشد، پژوهش حاضر قصد دارد در جهت کمک به ارتقاء تعاملات اجتماعی گامی مؤثر بردارد. هدف نگارنده در این پژوهش در مرحله اول، شناسایی و معرفی مؤلفه‌های اثرگذار بر شکل‌گیری تعاملات اجتماعی است و در مرحله دوم، برقراری ارتباط کمی میان متغیرهای شناسایی شده می‌باشد. برای رسیدن به این هدف، در ابتدا نگارنده با استناد به منابع کتابخانه‌ای به بررسی دیدگاه‌ها در رابطه با تعاملات اجتماعی پرداخته و در نهایت با اقتباس از دیدگاه‌های دیگران، مولفه‌های اثرگذار بر تعاملات اجتماعی را در سه دسته کالبدی، فعالیتی و معنایی معرفی کرده است. پس از شناسایی و معرفی مولفه‌های اثرگذار بر تعاملات اجتماعی، با بهره‌گیری از روش‌های ریاضی به برقراری ارتباط کمی، بین متغیرهای کیفی شناسایی شده پرداخته است. بدین ترتیب که ابتدا با روش‌های آج پی به وزن دهی متغیرها پرداخته و سپس مقادیر وزن‌ها (در هر دسته کالبدی، فعالیتی و معنایی به عنوان X ، Y و Z) را در دستگاه مختصات سه بعدی قرار داده و نقاط را تعیین کرده است. سپس بردار برآیند تمام این نقاط را ترسیم کرده و در نهایت به تحلیل نمودار نهایی پرداخته است.

واژه‌های کلیدی: تعاملات اجتماعی، متغیر، ای آج پی، نمودار

۱- مقدمه

یکی از مهمترین نیازهای انسان ارتباط و تعاملات به ویژه در سطح اجتماعی است. بنابراین همزیستی و رفتارهای اجتماعی انسان‌ها باهم از ویژگی‌های بشر می‌باشد و یکی از مهمترین جنبه‌های این رفتارهای اجتماعی، نیاز به برقراری تعامل اجتماعی در انواع فضاهای شهری می‌باشد. میزان موفقیت فضاهای شهری با میزان استفاده از آن فضا و حضور انسان در آن متناسب است. در واقع معماری و شهرسازی باید به جای افتراق و جدایی در پی افزایش تعاملات اجتماعی و همبستگی انسان‌ها باشد. اما آنچه امروزه در اغلب فضاهای شهری با آن روبرو هستیم، کاهش روابط و مشارکت اجتماعی افراد در فضاهای شهری می‌باشد. کیفیت تعاملات در این فضاها می‌تواند احساس تعلق به مکان را بالا ببرد و از این طریق موجب رضایتمندی بیشتر استفاده‌کنندگان از فضا شده و آن‌ها را به ماندن در فضا برای زمان بیشتری تشویق کند. بنابراین نگارنده در این پژوهش، در مرحله اول به دنبال یافتن فاکتورهای اثرگذار بر تعاملات اجتماعی است و در مراحل بعدی، سعی در برقراری ارتباطی کمی میان فاکتورهای استخراج شده دارد، تا بدینوسیله در نهایت بتوان میزان اثرگذاری فاکتورها را بر تعاملات اجتماعی یک فضا بصورت کمی بیان کرد.